

JAARVERSLAG 2019

PRACHTLINT 2.0 - BASIS BLAUWZAAM LINT

JAARVERSLAG 2019

Prachtlint 2.0 - Basis Blauwzaam Lint

Richard Slagboom
Projectleider Prachtlint 2.0

provincie
ZUID HOLLAND

Prachtlint is onderdeel van

Inleiding

Het Prachtlint is een bloemrijk lint dat de afgelopen jaren in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden is ontstaan en zich steeds verder uitbreidt. De vrijwilligers en projectleider van de werkgroep Prachtlint zetten zich, samen met regionale partners (burgers, bedrijven, scholen, overheid en instellingen), in om nieuwe natuur, zogenaamde parels, te creëren en het groen in de openbare ruimte ecologisch te beheren.

Uiteindelijk zorgen we er zo samen voor dat er een vlinder- en bijenlint ontstaat dat loopt van Alblasserdam tot Leerdam en natuurlijk op zoveel mogelijk andere plaatsen in onze regio.

Hiermee wordt niet alleen de biodiversiteit vergroot, maar ook de onderlinge contacten versterkt en laten we met z'n allen zien dat we de handen uit de mouwen durven te steken en trots zijn op onze streek.

Om deze doelen te bereiken ontvangt de werkgroep via de Stichting Blauwzaam subsidie van de provincie Zuid-Holland voor een tweetal projecten: Prachtlint 2.0 en de Basis van het Blauwzaam Lint (Prachtlint)

Prachtlint 2.0

Het project Prachtlint 2.0 maakt deel uit van Groen Verbindt en krijgt subsidie van de provincie Zuid-Holland. Het doel het Prachtlint 2.0 is het verdichten van het Prachtlint door het creëren van meer natuurparels en het netwerk van ecologisch beheerde bermen uit te breiden. Dit alles gebeurt met behulp van een enthousiaste groep vrijwilligers die zich inzet voor een mooie biodiverse Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.

Basis Blauwzaam Lint

Het project Basis Blauwzaam Lint ondersteunt de vele vrijwilligers van het Prachtlint. Het Prachtlint is inmiddels iets van de hele streek geworden. Een van de grootste motoren achter het Prachtlint is het beheerconvenant, waarin beherende organisaties uit de regio de krachten bundelen en afspraken maken over ecologisch groenbeheer. Jaarlijks worden twee bijeenkomsten georganiseerd voor de ondertekenaars van het convenant.

Prachtlint 2.0 - nieuwe parels in 2019

In 2019 zijn er weer een aantal nieuwe natuurparels aan het Prachtlint toegevoegd. Hieronder volgt, in willekeurige volgorde, een overzicht van een aantal van de nieuwe projecten.

Werelderfgoed Kinderdijk

In Kinderdijk is het groen van de entreezone van werelderfgoed Kinderdijk (SWEK) ingezaaid met een Biodivers (=streekeigen) mengsel. Door de droogte in het voorjaar sloeg dit in eerste instantie niet goed aan, gelukkig kwam dit later goed. Ook zijn er op de plek van de oude boomgaard naast het Wisboomgemaal een aantal fruitbomen aangeplant.

In het najaar een start gemaakt met de **Havelingen 2.0**. De buitendijkse hooilandjes tussen de molens van de Nederwaard worden weer in ere hersteld. De oude vochtige hooilandjes waren in de loop van de jaren verwaarloosd en overwoekerd met riet en bramen. Door deze terug te brengen in originele staat komen de kruiden terug. Behalve dat de bloemrijke graslanden mooi zijn voor de vele bezoekers zullen deze als bron fungeren voor vele insecten, die op hun beurt weer voedsel zijn voor de vele broedvogels van de boezems, zoals de zwarte stern.

Het herstellen van de cultuurhistorie gaat hier hand in hand met het vergroten van de biodiversiteit. Prachtlint heeft voor SWEK een quickscan laten uitvoeren om de werkzaamheden in dit kwetsbare gebied zorgvuldig te laten verlopen.

De havelingen langs de Nederwaard in vroegere tijden (bron SWEK)

Boomgaard Onderweg

In Arkel is boomgaard Onderweg aan het Prachtlint toegevoegd. De boomgaard, ooit door de gemeente Giessenlanden aangekocht, maakt nu deel uit van een burgparticipatieproject waar ruim 40 vrijwilligers bij betrokken zijn.

Met subsidie van de gemeente Molenlanden wordt de boomgaard sinds begin 2019 ecologisch beheerd. Van de eerste oogst is een heerlijk perensap gemaakt dat wordt verkocht in o.a. de **wereldwinkel de Punt** in Arkel. De opbrengsten worden gebruikt voor het onderhoud van de boomgaard. Een deel van de pruimenogst is aan de voedselbank gedoneerd.

Er zijn plannen voor de aanleg van een paddenpoel en picknickplek voor recreanten en lunchplek voor werknemers van het naastgelegen bedrijventerrein Papland.

De boomgaard werd tijdens NLDoe in maart officieel overgedragen aan de vrijwilligersgroep door wethouder Lanser (foto Richard Slagboom)

Prachtlint Hardinxveld-Giessendam

In mei werd langs het fietspad aan de Parallelweg het eerste Prachtlint infobord geopend door wethouder Boerman. Het bord staat langs een brede berm, die op initiatief van teamleider groen van de gemeente Hardinxveld-Giessendam Hans van den Heuvel als enkele jaren ecologisch wordt beheerd.

Bij het infobord is een bankje geplaatst waar recreanten rustig kunnen genieten van de bloemenpracht van de Parallelweg.

Bloemenpracht langs de Parallelweg (foto Richard Slagboom)

Het eerste infopaneel van Prachtlint (foto Peter Paul Klapwijk)

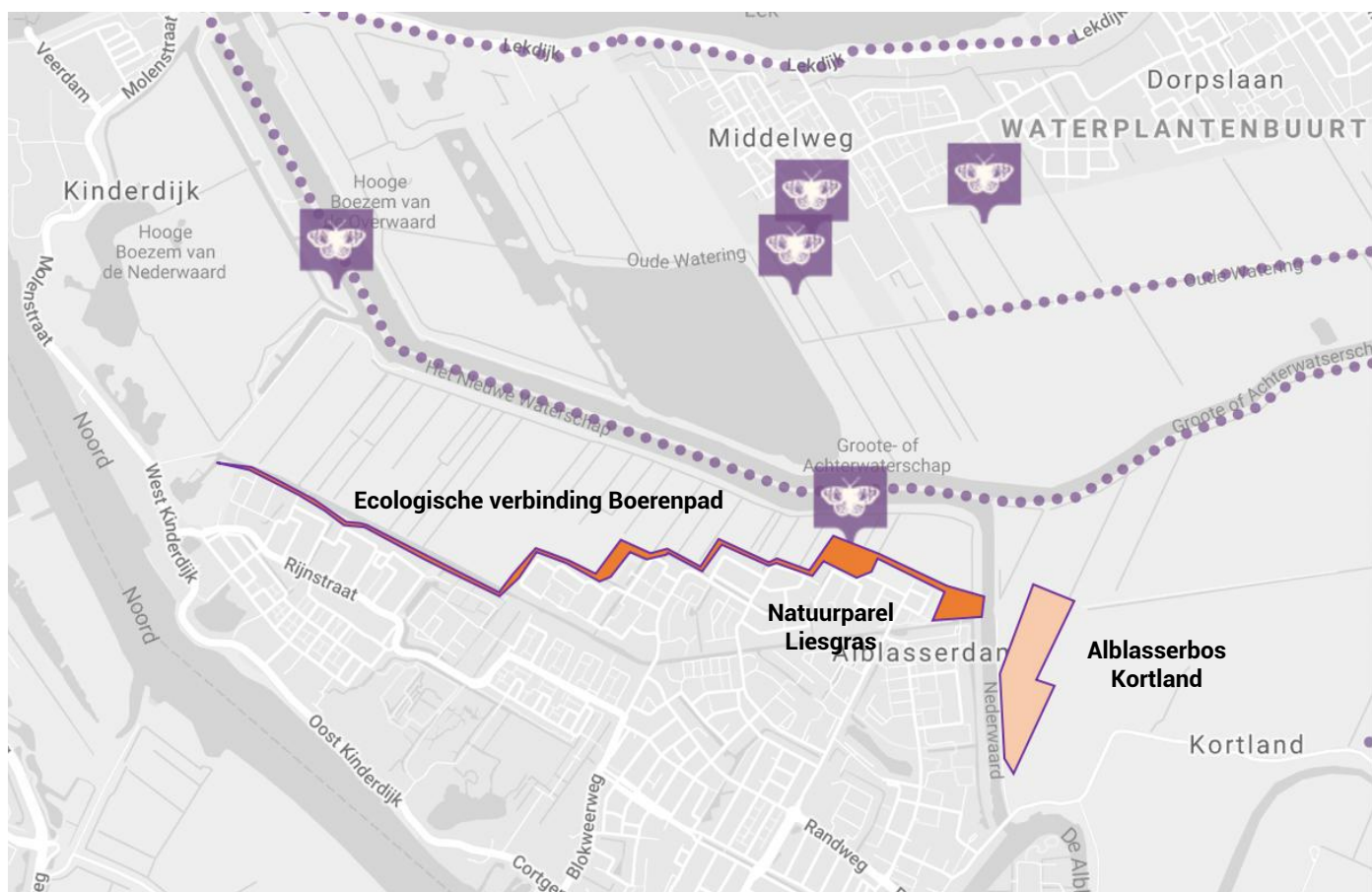
Giessenzoom

Net ten noorden van deze ecologische verbinding langs de Parallelweg ligt het nieuwe **natuurparel Giessenzoom**. Op een circa 2 hectare groot terrein naast het riviertje Giessen heeft Waterschap Rivierenland twee poelen gegraven en natuurvriendelijke oevers aangelegd. Een prachtige stapsteen voor de natuur.

Door de variatie in wateren is de Giessenzoom een paradijsje voor libellen en andere insecten. Wie het gebied in het late voorjaar bezoekt heeft zelfs kans om de Bruine Korenbout te zien, een vrij zeldzame libel. In de Giessenzoom staat ook een insectenhotel voor wilde bijen, dat geschonken is door de provincie Zuid-Holland.

Prachtlint Alblasserdam

Vlak voor het eind van 2019 werd bekend dat er in Alblasserdam een tweetal natuurparels bij komen. Zo wordt het Boerenpad aan het Prachtlint toegevoegd. Het Boerenpad is een wandel- en fietspad dat langs de bebouwde kom van de gemeente loopt. Enkele jaren geleden zijn de sloten langs het Boerenpad voorzien van natuurvriendelijke oevers. Halverwege het Boerenpad ligt **natuurparel Liesgras** dat sinds 2017 bij het Prachtlint hoort.

De ecologische verbinding langs het Boerenpad als voorbeeld op de kaart van Prachtlint.

MAVO-park

Een mooie nieuwe aanwinst in Alblasterdam is het MAVO-park. Achter de Mesdaglaan ligt een verborgen pareltje. Tussen de locatie waar vroeger MAVO 'de Blokkerd' stond en de brug over het Achterwaterschap ligt een park dat grotendeels ecologisch wordt beheerd.

In het parkje ligt een grote poel die door een mooie kruidenrijke vegetatie wordt omzoomd. Daarnaast zijn een aantal brede randen langs de oever van de naastgelegen wetering afgeplagd. Door jarenlang ecologisch beheer is hier een bijzondere vegetatie ontstaan. Er groeien tal van bloemen, waaronder rietorchissen.

Aan de oostzijde van het Achterwaterschap ligt Alblasterbos Kortland. De gemeente Alblasterdam en provincie Zuid-Holland zijn met eigenaar Staatsbosbeheer in overleg het bos biodiverser te maken door het anders te gaan beheren en in te richten. Vrijwilligers van Prachtlint geven hierbij advies.

Het groen langs het Boerenpad en het MAVO-park vormen een mooie geleidelijke overgang tussen de bebouwde kom van de Alblasterdam en naastgelegen polders Blokweer en Kortland.

Groene Schoolpleinen

Sinds 2019 helpen leden van de werkgroep Prachtlint bij het vergroenen van schoolpleinen. Zo maakten op 2 november de eerste tegels van het schoolplein van de **J.P.Waale in Gorinchem** plaats voor fris, groene struiken.

Bij het vergroenen wordt samengewerkt met leerkrachten, schoolbestuur en ouders, maar ook met het Wellant College. De leerlingen van het leerwerktraject worden ingeschakeld bij de uitvoering.

Behalve het groene schoolplein in Gorinchem is Prachtlint in gesprek met scholen uit Nieuw-Lekkerland en Groot Ammers om maatregelen te treffen om het schoolplein klimaatbestendig te maken.

Groen schoolplein voor J.P.Waale

GORINCHEM De tegels van het schoolplein van de dependance van de J.P.Waale in de Lingewijk, hebben plaatsgemaakt voor fris, groene struiken. De leerlingen vonden het schoolplein namelijk veel te saai, teveel tegels en ook veel te warm. De hele transformatie van het saaie, tegelplein naar een groen, uitdagend en duurzaam schoolplein zal enige tijd in beslag nemen. Hoveniersbedrijf Sterk leverde voor deze eerste fase de grond en de ligusterstruiken. De Groene Motor stelde het werk materiaal ter beschikking.

De Stad Gorinchem.nl

Meer info over de projecten van Prachtlint zijn te vinden op onze website
www.prachtlint.nl

Basis Blauwzaam Lint

Vrijwilligersprojecten

Het project Basis Blauwzaam Lint (BBL) ontvangt subsidie van de provincie Zuid-Holland voor de ondersteuning van de vrijwilligers van het Prachtlint.

Dit gebeurt o.a. door het faciliteren van de vergaderingen en het organiseren van gemeenschappelijke activiteiten zoals de NLDoet-dag. Daarnaast zorgt de BBL voor de communicatie rondom het Prachtlint.

In 2019 heeft Richard Slagboom het projectleiderschap van BBL overgenomen van Esther Dijkstra, die een stapje terug doet vanwege drukke werkzaamheden. Richard wordt algemeen aanspreekpunt voor BBL en krijgt daarbij hulp van Wilma Abspoel en Peter Paul Klapwijk. Wilma is verantwoordelijk voor de vrijwilligersactiviteiten en buigt zich over de toekomst van het Prachtlint, terwijl Peter Paul de communicatie rondom het Prachtlint zal vormgeven.

Vanuit BBL worden ook de activiteiten rondom het beheerconvenant georganiseerd. Tot in 2019 werd dit gedaan door Rolia Wiggelinkhuijsen en Esther Dijkstra. Rolia heeft in 2019 haar taken overgedragen aan Richard.

In 2019 zijn een tweetal bijeenkomsten georganiseerd rondom het beheerconvenant. In maart was er een bijeenkomst in de Schaapskooi in Hei- en Boecoop en in september werden we ontvangen door de provincie Zuid-Holland in Gorinchem. Tijdens de laatste bijeenkomst in 2019 ondertekenden vijf nieuwe partijen het beheerconvenant: de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden (voorheen Zederik, Vianen en Leerdam), Provincie Utrecht, Utrechts- en Zuid-Hollands Landschap en de Natuur- en Milieufederatie Utrecht.

Wethouder Christa Hendriksen ondertekent het beheerconvenant namens de gemeente Vijfheerenlanden (foto Peter Paul Klapwijk)

Plannen voor 2020

2020 wordt een spannend jaar voor Prachtlint. De subsidies van Prachtlint 2.0 en Basis Blauwzaam Lint lopen af. Voor de continuering van Prachtlint zullen nieuwe subsidiebronnen of andere vormen van financiering moeten worden aangeboord.

Dit kan via de provincie Zuid-Holland, maar ook wellicht via Utrecht. Sinds 1 januari behoort namelijk de helft van de regio (Vijfheerenlanden) tot deze provincie.

Het doel van Prachtlint is om in 2020 nog een aantal parels aan het Prachtlint toevoegen. Daarnaast willen we ons vooral richten op de kwaliteit van het beheer van de bermen en parel. Dan doen we o.a. door tijdens de eerste bijeenkomst van het beheerconvenant (maart 2020) de cursus Kleurkeur aan te bieden aan de partners. Kleurkeur is de nieuwe norm van ecologisch beheer.

Met het project Groenste Fietspad van Nederland willen we de stedelijke zone langs de A15 meer betrekken bij het Prachtlint. Het doel is dat eind 2020 alle gemeenten binnen onze regio het beheerconvenant hebben ondertekend.

Daarnaast willen we het beheerconvenant uitbreiden. Inmiddels heeft de gemeenteraad van onze noorderburen, de Krimpenerwaard, een motie aangenomen waarin wordt opgeroepen het beheerconvenant te tekenen.

Al met al nog genoeg werk aan de winkel!

Prachtling in het nieuws in 2019

Vrijwilligers nemen boomgaard over

ARKEL • Henk van Horik en Wilma Abspoel uit Arkel nemen samen met andere vrijwilligers de zorg voor een Arkelse boomgaard over. Het moet een aangename plek worden voor mensen, vogels en insecten.

Decennialang verpachtte de gemeente de boomgaard achter de Koepelkerk aan commerciële fruitelers. Mannen die onbekommerd gif spotten en moesten leven van de opbrengst. Onlangs liep de pacht af. De gemeente zocht contact met Wilma Abspoel, een vrouw met een groen hart. En vroeg haar: kun je samen met vrijwilligers het beheer overnemen?

Burgerinitiatieven

Wilma is coördinator bij natuurtuin De Punt en werkt ook op andere plekken in haar omgeving samen met vrijwilligers aan bevordering van biodiversiteit. Wilma vertelt: "Ik had de gemeente al vaak gevraagd: kunnen jullie niet meer burgerinitiatieven in het groen stimuleren? Want rijk gekleurd groen dat vogels en insecten aantrekt, vind je niet in gemeentelijke plantsoenen. De plantsoendienst heeft geen geld voor het uitvoeren van natuurvriendelijk onderhoud."

Na het telefoontje van de ambtenaar kwam Wilma in actie, samen met vrijwilligers van De Punt Arkel. "We hebben meteen contact gezocht met Prachtlint (dat een ecologisch beheerde strook natuur in de regio realiseert, red.). Bij Prachtlint zitten veel vrijwilligers met deskundigheid. Zij helpen met plannen maken. Maar het allerbelangrijkst vinden we dat men-

sen uit de omgeving van de boomgaard erbij betrokken worden. De boomgaard moet een plek voor de gemeenschap worden."

Op zoek naar medestanders kwam Wilma in contact met Henk van Horik, buurman van de boomgaard. Die was meteen enthousiast. Via een kronkelpad kan hij vanuit zijn tuin vol voorjaarsbloei naar de boomgaard lopen. "Ik ben een buitenmens", zegt hij. "Als het droog is, ben ik buiten. Ik

koester dit laatste stukje groen rond Gorcum." Wilma: "Ook biologisch inker Ellen van de Velden gaat helpen. Ze woont hier in de buurt. Esther Dijkstra gaat een stuk moestuin aanleggen, als permacultuur. We zijn nog op zoek naar meer mensen die affiniteit hebben met groen; vrijwilligers die incidenteel kunnen helpen en mensen die structureel willen meedenken en -helpen." Met een lach: "Zij die zaaien, zullen oogsten. Straks zijn er appels, peren en pruimen. Maar eerst moeten

we gras maaien, snoeien, wieden en een schuurtje bouwen voor het gereedschap. En het samenwerken moet vooral gezellig zijn."

Op zaterdag 16 maart, tijdens NL Doet, vindt de eerste vrijwilligersdag in de boomgaard plaats. Aanmelden kan via de site van NL Doet en bij De Punt Arkel via: info@depuntarkel.nl of 0183-563002. De Punt zorgt voor eten, drinken en gereedschap.

Anne Marie Hoekstra

• Henk en Wilma zoeken vrijwilligers die willen helpen.

FOTO: ANNE MARIE HOEKSTRA

**NATURE
TODAY**

'Prachtlint' verbindt natuurplek in Alblasserwaard en Vijfheerenlanden

[Provincie Zuid-Holland](#)

7-AUG-2019 - Door de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden ontwikkelt zich een lang vlinder- en bijenlint: het Prachtlint. De gelijknamige werkgroep adviseert gemeenten, boeren en andere grondeigenaren hoe ze hun percelen bij- en vlindervriendelijk kunnen inrichten, onder het motto 'Kleurrijk Groen, Samen Doen'. Eén van de parels is de voedselhaag van biologisch-dynamische boerderij Noorderlicht in Noordoeloos.

AD Rivieren

maandag 4 november 2019

De tegels eruit en plantjes erin

GRONINGEN Basis- school J.P. Willems in de gemeente Langedijk heeft sinds zaterdag een groen schoolplein. Het is de hof van de me- gister en de school. Het is de hof van de me- gister en de school. Het is de hof van de me- gister en de school.

► **Vrijwilligers onderhouden Arkelse boomgaard niet alleen tijdens NLdoet**

‘Er komt hier iets heel erg moois voor vogels, vlinders en bijen’

Vrijwilligers gaan de boomgaard in Arkel onderhouden. Zaterdag was de overdracht, tijdens NLdoet. „Dit is een fantastische kans.”

Elaine Lohman
Arkel

Naast de Arkelse Koepelkerk ligt een oude boomgaard, tussen de Onderweg en de Lingedijk, op de grens van het dorp met Gorinchem. De boomgaard is ooit aangekocht door de gemeente als mogelijke uitbreiding van de begraafplaats. Het stuk grond werd zaterdag aan de gemeenschap gegeven met de hoop op meer biodiversiteit door middel van burgerparticipatie. Vrijwilligers gaan de 500 vierkante meter grote boomgaard onderhouden.

Arie van den Berg, die burgerinitiatieven en dorpsraden en de gemeente Molenlanden met elkaar verbindt, nam het initiatief voor de overdracht aan de vrijwilligers van Natuurtoin De Punt. „Het stuk grond is van de gemeente; vorig jaar is de pachtovereenkomst bevestigd”, vertelt hij, terwijl hij op het stuk grond aan de slag is. „Toen vroegen we ons af: Wat gaan we met het stuk grond doen? In beheer nemen is niet handig. Maar we willen het stuk ook niet kwijt. Daarom besloten we contact op te nemen met De Punt. Gelukkig hebben zij het initiatief omarmd. Ik ben er heel blij mee dat vrijwilligers de boomgaard gaan onderhouden en dat zij zo enthousiast zijn. Op deze manier komt het de biodiversiteit ten goede. De boomgaard is een mooi stukje natuur. Fijn dat het zo opgelost kan worden.”

Reuring
Er is gelijk reuring bij de boomgaard. Tijdens NLdoet slaan De

▲ Tijdens NLdoet werd achterstallig onderhoud aan de boomgaard weggewerkt. „Of dat er is? Jazeker.” FOTO: GORDE KDOX

Punt en Prachtlint – een initiatief dat de komende jaren in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een lint laat ontstaan van natuurlijke polders, waaronder dus in Arkel – de handen ineen om de boomgaard aan te pakken. Tal van vrijwilligers zijn bezig met snoeischaars en schoppen, want er is genoeg te doen. Zij laten zich niet hinderen door de wind, de buien en de niet

zo hoge temperatuur. Terwijl de een struiken plant, kapt een ander een boomje. De struiken zijn speciaal voor vlinders, vogels en bijen.

Extra handen

Ton de Boon (61) uit Gorinchem is druk in de weer met een schop. Hij is een van de zes vaste vrijwilligers die zich sowieso al gaan inzetten voor de boomgaard – of het nu NLdoet is of niet. „Ik heb echt een passie voor natuur; ik ben ook natuurgids in de Biesbosch. Ik vind het mooi om mee te helpen en iets te geven aan de Arkelse gemeenschap. Daarom zit ik bij de kerngroep van vaste vrijwilligers. Misschien ga ik niet wekelijks aan de slag in de boomgaard, maar ik wil

me zeker geregeld blijven inzetten.”

In totaal zijn er dertig vrijwilligers tijdens het landelijke evenement NLdoet naar de boomgaard gekomen. Met name mensen uit het eigen netwerk, vertelt Kees Maarse, voorzitter van De Punt. „Maar ook wat nieuwe mensen. Alle extra handen zijn welkom, ondanks de vaste kerngroep aan vrijwilligers. We hopen dat nieuwe mensen ook na NLdoet blijven hangen. Wij zijn er heel blij mee dat wij nu de boomgaard blijvend gaan onderhouden. Dat is een buitengewoon goed initiatief van de gemeente. We zijn al jaren bezig om zaken in de natuur aan te pakken. Dit is een fantastische kans om de natuur op deze locatie

te ontwikkelen. Er komt iets heel erg moois voor de vogels, vlinders en bijen. We gaan nu eerst een inhaalslag maken qua achterstallig onderhoud. Of dat er is? Jazeker. We moeten veel snoeien en maaien en op slechte plekken moeten bomen vervangen worden.”

Plannen

Er zijn allerlei plannen met de boomgaard. Van den Berg: „In de nabije toekomst wordt dit een openbare plek, waar mensen fruit – zoals peren en pruimen – kunnen plukken. Verder gaat een biologische imker bijenkasten neerzetten. Maar voor nu zijn we nog bezig met de inrichting van de boomgaard.”

In de toekomst wordt dit een openbare plek, waar mensen fruit kunnen plukken

– Arie van den Berg

Meer bloemen en insecten in bermen

REGIO • Meer bloemen en insecten in de bermen van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden, en daardoor ook meer kansen voor vogels en andere insecten, daar gaat het om bij de mensen van het Prachtlint. Vrijdagochtend 20 september beloven onder andere de provincie Utrecht en het Zuid-Hollands Landschap zich daarvoor sterk te maken.

De provincie en het Zuid-Hollands Landschap deden dat door hun handtekening te zetten onder het beheerconvenant Prachtlint. Ze deden dat samen met het Utrechts Landschap, de gemeente Vijfheerenlanden en Natuur- en Milieufederatie Utrecht. In voorgaande jaren tekenden twintig andere bedrijven en instellingen uit de regio het convenant. Ze willen koploper zijn op het gebied van duurzaam beheer.

Uitvoerders betrekken

Vrijdagochtend ontmoetten de ondertekenaars en andere betrekkenen, zoals vertegenwoordigers van de gemeenten Gorinchem en Molenlanden, Heerlijke Heide Papendrecht, Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard en Ossen elken in Steunpunt De Ruime in Gorinchem. Onder voorzitterschap van Rolia Wiggelinkhuysen bespraken aanwezigen met elkaar hoe zij ook de uitvoerders in het veld enthousiast kunnen krijgen voor duurzaam beheer van bermen. Joost Smits, projectleider bij de provincie Zuid-Holland, vertelde over de zoektocht van beleid naar uitvoering. „Voorheen dachten we bij de provincie maar aan één ding: veiligheid”, aldus Smits over bermbeheer. Toen steeds duidelij-

• Annake Kool van Utrecht ondertekent het convenant. FOTO: PETERPILAU KLAWIK

ker werd dat het aantal insecten schrikbarend terugloopt, veranderde de provincie zijn aanpak. „Want we zagen: we moeten op ons natuurlijk kapitaal.”

Minder maaien

„Het nieuwe bermbeleid moet van de berm een aantrekkelijk leefgebied maken voor insecten.”

In 2017 voerde de provincie het nieuwe bermbeleid in langs meer wegen. „Het bleek 25 tot 30 procent duurder te zijn dan normaal beheer. En we zijn de omgeving, zoals agrariërs en gemeenten, vooraf gaan informeren. We vertelden dat we haarden van akkerdistel en kruiskruid zouden aanpakken, omdat zij daar last van hebben.” Smits benoemde een aantal succesfactoren: het samen met de buitendienst

opzetten van het beheer en profiteren van hun kennis van het gebied; accepteren dat het beheer maatwerk is, je hebt te maken met verschillende biotopen; goede communicatie vooraf.

„Daardoor konden we klachten verminderen; contact leggen met regionale initiatieven en hulp, ondersteuning en kennis van GeoWeb, en dienst die platteland en manieren van beheer kan organiseren in de computer. Natuurlijk begreep niet iedereen direct waar de provincie mee bezig was. „We hadden wel eens een boze boer aan de lijn. Een paardenboer bijvoorbeeld, bij wie in de buurt veel jacobskruiskruid groeide, een plant die giftig is voor paarden. Dat pakken we dan aan. En we leggen uit wat we doen en waarom. Dan begrijpen mensen het wel.”

HARDINXVELD

‘Prachtlint’ van bloemen onthuld

In Hardinxveld is gisteren het ‘prachtlint’ onthuld: een strook van streekeigen bloemen en planten die de biodiversiteit in de gemeente moet vergroten. Op initiatief van wijkteamleider Hans van den Heuvel kwam er ook een bord bij: om uit te leggen wat ecologisch bermbeheer is en waarom soms wordt gemaaid, juist om bloemen en kruiden een kans te geven te groeien.

Beheerconvenant Prachtlint

REGIO • Vijf nieuwe organisaties zetten vrijdag 20 september hun handtekening onder het Beheerconvenant Prachtlint in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. De gemeente Vijfheerenlanden, een fusie van Leerdam, Zederik en Vianen, zal als nieuw gevormde gemeente opnieuw ondertekenen.

Omdat de gemeente sinds de provinciale herindeling bij Utrecht behoort, zal ook de provincie Utrecht het convenant ondertekenen, evenals de Natuur- en Milieufederatie Utrecht. Daarnaast zullen zowel het Zuid-Hollands als het Utrechts Landschap hun handtekening zetten.

Door de ondertekening bevestigen verschillende organisaties in de regio hun ambities voor een duurzaam beheer van de buitenruimte, gericht op een betere biodiversiteit. In totaal hebben zo’n twintig organisaties het convenant ondertekend.

Afscheid

De provincie Zuid-Holland is gastheer deze middag. Olga Kempen en Joost Smits zullen uitleg geven over verschillende aspecten van ecologisch beheer. Aan bod komen onder andere de volgende vragen: ‘Hoe schakel je van theorie naar praktijk? Hoe kom je van ambitie naar resultaat? Er zal op een praktische manier gekeken worden hoe je een organisatie kunt verbeteren als het komt op ecologisch beheer. Hoe doe je dat in een organisatie zoals provincie of waterschap? Welke contracten werken in het voordeel van dat beheer? Welke aannemers kies je en hoe doe je dat?’

Rolia Wiggelinkhuysen neemt dit jaar afscheid als bestuurslid van de Stichting Blauwzaam waar Prachtlint onderdeel van uitmaakt. Zij heeft mede aan de wieg gestaan van dit beheerconvenant.

“Prachtlint is een mooi voorbeeld van zichtbaar iets doen met partijen uit de streek. Het brengt mensen bij elkaar en laat ze mooie dingen doen. Dat Utrecht nu meedoet is een mooi voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking.”

Parels

Richard Slagboom en Esther Dijkstra zullen als projectleiders van Prachtlint verslag doen van de vorderingen binnen het convenant tot nu toe. Het Prachtlint is een initiatief van de Stichting Blauwzaam en is een verbinding van natuur ‘parels’ door een lint van ecologische beheerde bermen in de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.

Onder de parels bijvoorbeeld de Havenlingen in het Werelderfgoed Kinderdijk, de fruitboomgaard De Koepel in Arkel en Natuurcentrum De Schaapskooi in Schoonrewoerd. Er zijn in 2018 weer meer bermen en parels toegevoegd.

Het Prachtlint groeit en bloeit en slaat aan, zo blijkt.

De organisaties die nu hun handtekening zetten zullen tijdens de bijeenkomst in korte pitches uitleg geven over hun voornemens op het gebied van dit ecologisch beheer.

Natuurvriendelijke bermen

'Ecologisch bermbeheer werkt, maar maaien moet gefaseerd'

Meer kansen voor biodiversiteit

De overlevingskansen van bijen en vlinders in de regio zijn flink toegenomen dankzij het Prachtlint. Wat de impact is op het aantal bijen en vlinders is nog onbekend. Zeker is: voor een beter resultaat is gefaseerd maaien nodig.

REGIO • Sinds de start van duurzaam bermbeheer in 2013 groeide de totale lengte van het Prachtlint in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden (AV) uit tot ongeveer 450 kilometer, blijkt uit een evaluatie van projectleider Richard Slagboom.

Het Prachtlint verbindt stukjes natuur aan elkaar, de zogenaamde parels. Dit zijn bijvoorbeeld de Idylle achter Schaapskooi Ottoland, De Steeg (waterwingebied bij Langerak) en terrein bij Streeknatuurcentrum Alblasserwaard. Slagboom: "In totaal hebben we nu een kleine dertig parels."

Rolia Wiggelinkhuijsen, tot voor kort bestuurder van BlauwZaam: "We willen steeds meer partijen en areaal. We doen nu ontzettend ons best om Alblasserdam, Papendrecht en Sliedrecht erbij te betrekken. En de oevers van het Merwedekanaal." Slagboom: "Vorig jaar hebben we bekeken: waar liggen nog meer kansen? We willen graag een ecozone in Nieuw-Lekkerland van de dijk naar de polder en een Prachtlint door polder Blokweer in Alblasserdam. Ook hebben we gesproken met mensen van de golfbaan in Vianen, om te kijken wat we daar kunnen. Verder zijn we in overleg met het Stadspark Leerdam."

Natuur in sloten

Het afgelopen jaar zijn zijn nieuwe parels aan het lint toegevoegd. Slagboom somt op: "Een fruitgaard bij de Koepekerk in Arkel, een berm langs de Paralleweg in Hardinxveld-Giessendam en de Giessenzoom in hetzelfde dorp. Verder werken we samen met het Agrarisch collectief en de gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden aan het project 'Schone sloten'. Daarbij zetten we in op duurzaam beheer van de duizenden sloten in de polder. Daar valt nog een enorme winst te behalen voor de biodiversiteit. We proberen een groen-blauwe dooradering te krijgen in de AV, een netwerk van sloten en bermen." Anthonie Stip van de landelijke Vlinder-

stichting is enthousiast over het Prachtlint. "Door het aangepaste beheer zijn er meer overlevingskansen voor vlinders en bijen." Cijfermatige informatie heeft hij (nog) niet. Wel noemt hij een aandachtspunt: het maaibeeld. "Vlinders moeten zich kunnen voortplanten. De boerenlandvlinders leven als rups op grassen. De AV heeft voedselrijke grond, waardoor je bermen twee keer per jaar moet maaien, anders wordt het bos. Maar als bermen of parels aan het einde van het jaar volledig gemaaid worden, dan worden ook die rupsen afgevoerd. Dat is nog een leerproces bij de deelnemers aan het beheerconvenant. Rupsen moeten kunnen overwinteren." De Vlinderstichting raadt aan 15 tot

30 procent van het gras te laten staan bij elke maaibeurt. "Door in fases te maaien, zorg je ervoor dat niet alles het loodje legt. Onze stichting heeft een keurmerk ontwikkeld: Kleurkeur. Sinds deze zomer is het keurmerk klaar voor gebruik door aannemers. Opdrachtgevers hebben dan de garantie: mijn bermbeheer wordt ecologisch goed uitgevoerd. Diverse aannemers en opdrachtgevers overwegen aan de slag gaan met Kleurkeur."

Groenste fietspad

Inmiddels rijpt in de regio alweer een volgend idee: voor de aanleg van het Groenste Fietspad van Nederland, een ecologische verbinding van Alblasserdam via Papendrecht, Sliedrecht en

Hardinxveld naar Gorinchem. Op donderdag 17 oktober is er een bijeenkomst met onder anderen wethouders, medewerkers van de gemeenten en de provincie Zuid-Holland. Slagboom: "Het Groenste Fietspad kan uitgroeien tot een iconproject en voorbeeld voor andere stedelijke regio's."

Het idee voor het Prachtlint kwam van wijlen Piet de Winter, grondlegger van de Nationale Bomenbank in Bleskensgraaf en bestuurslid van BlauwZaam. Samen met Rolia Wiggelinkhuijsen van BlauwZaam nam hij het initiatief voor het Prachtlint.

Anne Marie Hoekstra

• Richard Slagboom in een stukje Prachtlint bij Nieuw-Lekkerland.

FOTO: ANNE MARIE HOEKSTRA

